

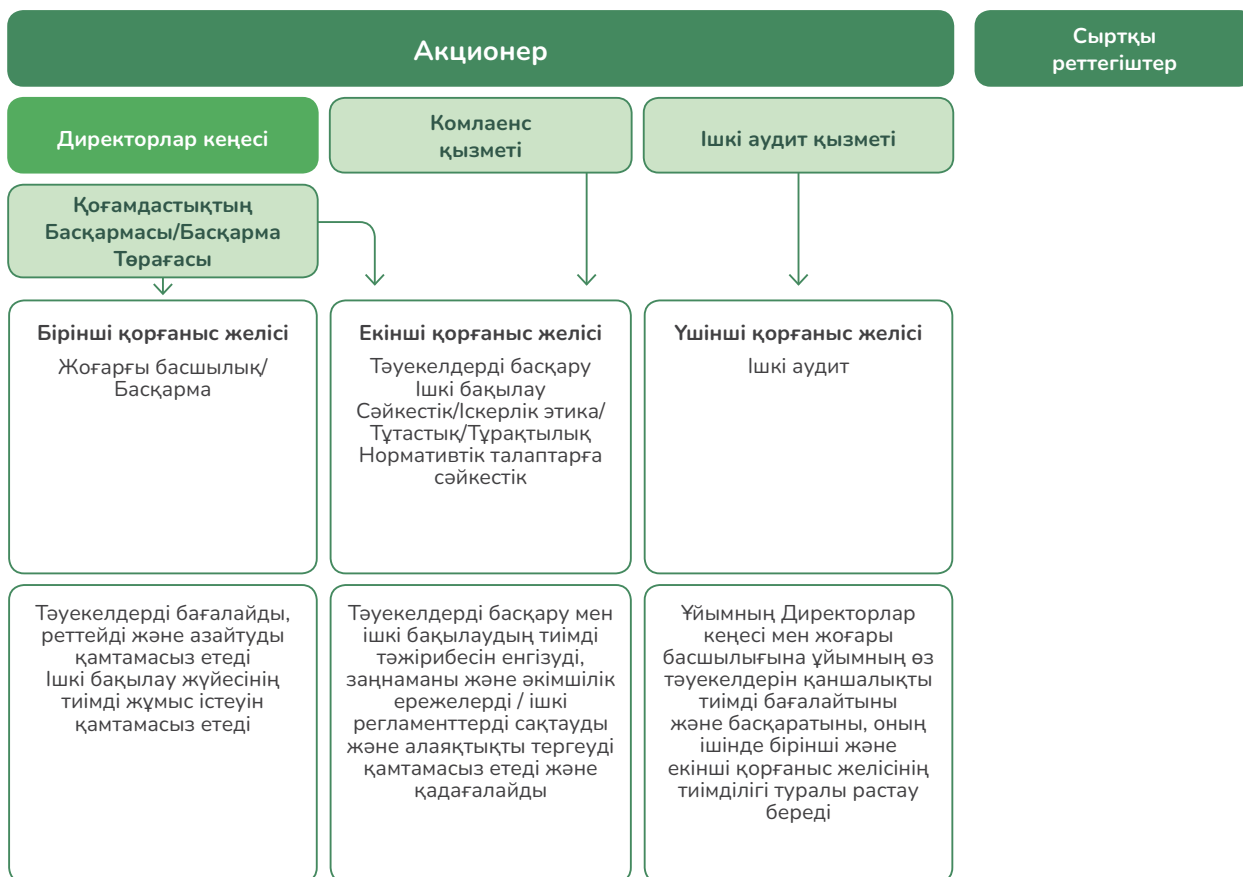
Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау

Тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың корпоративтік жүйесін енгізу және жетілдіру — «Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобының стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізудің қажетті шарты және жақын болашақта компанияның маңызды міндеттерінің бірі. Корпоративтік басқару нормалары мен қағидаттарын сақтау бізге компанияның басқару органдарының жұмысына тиімді бақылауды жүзеге асыруға мүмкіндік береді, олардың қызметіндегі тәуекелдерді азайтады.

«Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобының тәуекелдерді басқару жүйесі компанияның негізгі корпоративтік тәуекелдерін анықтауға, бағалауға, басқаруға, мониторингтеуге және бақылауға бағытталған, осылайша оның басшылығы кешенді көзқарас шеңберінде тәуекелдерді ескере отырып, оларды орта және ұзақ мерзімді болашақта барабар бағалай отырып шешімдер қабылдайды.

Компания «үш қорғаныс желісі» моделін қолдана отырып, COSO стандартын ұстанады.

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі

Біз тұрақты дамудың үш құрамдас бөлігі бойынша негізгі трендтер мен тәуекелдерге үнемі талдау жүргіземіз: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Сондай-ақ, елдердің төмен көміртекті экономикаға көшу тәжірибесін зерделеп, Энергетика, экология бойынша сарапшылармен үнемі кездесулер өткіземіз.

Тәуекелдерді басқарудың қолданыстағы жүйесі «Самұрық-Энерго» АҚ Басқармасы мен Директор-

лар кеңесіне «Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобы үшін қолайлы тәуекел деңгейін қамтамасыз ету және тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау, басқару және мониторингтеу есебінен осындай салымдардан барынша көп табыс алу үшін ресурстарды басым бағыттар бойынша тиімді басқаруға және бөлуге мүмкіндік береді.

Ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыру тәуекелдерге тез ден қоюға, «Самұрық-Энерго» АҚ негізгі және

қосалқы бизнес-процестері мен күнделікті операцияларын бақылауды жүзеге асыруға, сондай-ақ тиісті деңгейдегі басшылықты кез келген елеулі кемшіліктер мен жақсарту салалары туралы дереу хабардар етуді жүзеге асыруға қабілетті басқару жүйесін құруды көздейді.

Директорлар кеңесі компанияның негізгі қызмет түрлеріне шектеулерді қамтитын сандық және сапалық көріністегі тәуекел-тәбетін белгіледі. Компанияның тәуекел-тәбетін сақтау мониторингі тоқсан сайын жүзеге асырылады.

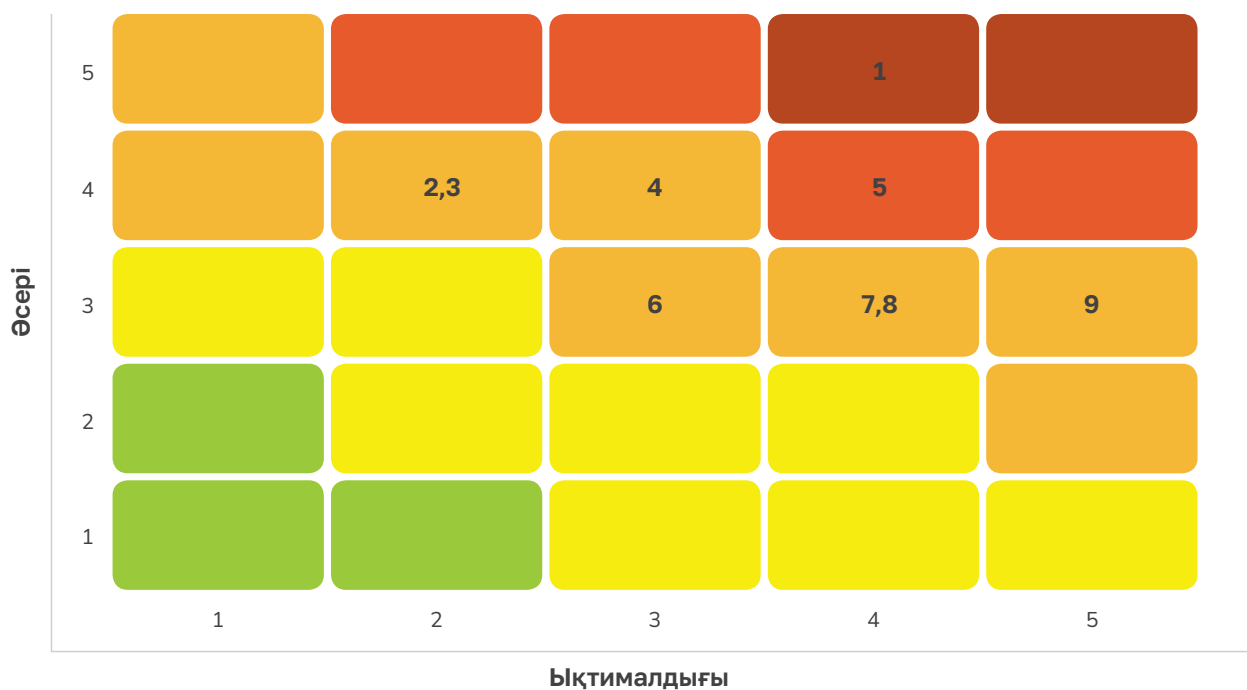
Негізгі бизнес-процестердің иелері тәуекелдер мен бақылаулар матрицаларын, оның ішінде қаржылық есептілікті дайындау процесі бойынша үнемі жаңартып отырады және оларды Басқарманың қарауына және бекітуіне ұсынады.

Біз жыл сайын Директорлар кеңесіне — тәуекелдер тізілімін, тәуекелдер картасын, негізгі тәуекел көрсеткіштерін (ӨБК) және негізгі тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын қалыптастырамыз және қарауға және бекітуге ұсынамыз.

«Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобының тәуекелдерін сәйкестендіру бойынша жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша 2023 жылы Компания қызметіне тән 34 тәуекел сәйкестендірілді және бағаланды, тиімділіктің шекті мәндері жаңартылды, тәуекел иелері тәуекел Нақтыорлары мен оларды төмендету жөніндегі іс-шараларды өзектендірді.

Қайта бағалау нәтижелері бойынша тоғыз тәуекел «Самұрық-Энерго» АҚ компанияларының 2023 жылға арналған тәуекелдер картасының негізгі аймағына түсті (2022 жылы — 9 негізгі тәуекел).

2023 жылға арналған «Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобының тәуекелдер картасы

№	Тәуекел атауы
1	Қызметтік міндеттерін атқару процесінде қызметкерлердің денсаулығы мен өміріне нұқсан келтіру, өндірістегі жазатайым оқиғалар қаупі
2	Ақпараттық қауіпсіздік тәуекелі
3	Өндірістегі апаттар мен апаттар қаупі
4	Климаттық қауіптер
5	ЕТҰ-ның іске асырылатын/перспективалы инвестициялық жобалары мен инвестициялық бағдарламаларының тәуекелдері
6	Беделге нұқсан келтіру қаупі
7	Активтердің құнсыздану қаупі
8	Кредиттік тәуекел
9	Бұзылу қаупі сыртқы несие берушілердің келісімі және листинг талаптары

2023 жылғы негізгі өзгерістер (негізгі тәуекелдер митингісі)

Тәуекел	Негізгі өзгерістер	Тәуекелдің алдын алу шаралары
Қызметтік міндеттерін орындау процесінде персоналдың денсаулығы мен өміріне нұқсан келтірген өндірістегі жазатайым оқиғалардың қаупі	өзгеріссіз	2023 жылдың басынан бастап еңбек қызметіне байланысты 10 жазатайым оқиға тіркелді. «Еңбекті қорғау» Департаментінің жұмыс жоспарына сәйкес шаралар қабылдануда.
Ақпараттық қауіпсіздік тәуекелі	өзгеріссіз	Тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес тәуекелдерді азайту жөніндегі жыл сайынғы іс-шаралар (зиянды ақпарат пен сайттарды бұғаттау, жүйелерді мониторингілеу және т.б.).
Өндірістегі апаттар мен апаттар қаупі	өзгеріссіз	Күрделі және ағымдағы жөндеулерді орындау. Жабдықтың техникалық жай-күйін мерзімді куәландыру. Кәсіпорындардың жедел персоналына нұсқамалар және аварияға қарсы жаттығулар өткізу.
Климаттық қауіп	өзгеріссіз	Парниктік газдардың үлестік шығарындыларын төмендету жөніндегі жыл сайынғы іс-шаралар.
ЕТҰ-ның іске асырылатын/перспективалы инвестициялық жобалары мен инвестициялық бағдарламаларының қаупі	өзгеріссіз	Жоспарланған шығындарды игеру кейінгі кезеңге ауыстырылады.
Беделге нұқсан келтіру қаупі	өзгеріссіз	БАҚ және әлеуметтік желілер мониторингі бойынша жыл сайынғы іс-шаралар. Қауіп-қатерге қарсы іс-шаралармен медиа-жоспарлар әзірлеу.
Активтердің құнсыздану қаупі	әсер бойынша өсу	Құнсыздануға тест жүргізу. ЕТҰ инвестициялық бағдарламасының қалыптасуы мен түзетілуін орталықтандырылған бақылау. ЕТҰ есептілігінде инвестициялардың, негізгі құралдардың және аяқталмаған құрылыстың құнсыздануын көрсету.
Несиелік тәуекел	өзгеріссіз	Екінші деңгейдегі банктердегі тұрақсыз жағдай. Контрагент-банктерге лимиттердің сақталуына мониторинг, сондай-ақ ЕДБ тұрақтылығын тұрақты бағалау жүзеге асырылады.
Сыртқы несие берушілердің келісімі және листинг талаптары бұзылу қаупі	өзгеріссіз	Ковенанттардың сақталуын, сондай-ақ қаржылық тұрақтылық коэффициенттерін, борыштық жүктеме мен пайыздық төлемдердің деңгейін төмендету жөніндегі іс-шараларды мониторингілеу.

2023 жылы біз «тәуекелдерді басқарудың жаңа моделін енгізу» жобасы бойынша пост-мониторингті жалғастырдық. Еншілес ұйымдарда жұмыста ішкі нормативтік құжаттар — ішкі бақылауды ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидалары, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету қағидалары, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету жоспарлары, ЕТҰ қызметін қалпына келтіру жоспарлары пайдаланылады.

Тәуекел менеджменті және ішкі бақылау» департаменті негізгі ЕТҰ үшін ішкі бақылауды ұйымда-

стыру және жүзеге асыру жөніндегі қолданыстағы қағидалар негізінде ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне талдау жүргізеді.

Қызметтің үздіксіздігін басқару жүйесіне мониторинг жүргізіледі, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз етуге қатысты ішкі нормативтік құжаттар өзектендірілді, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыс тобының құрамы кеңейтілді, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету жоспарларына, қызметті қалпына келтіру жоспарларына тестілеу жүргізілді.

